

ПРО 111 ЩОРІЧНУ МІЖНАРОДНУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДОСЛІДНИКІВ ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВА

Мар'яна Левицька

On the 111th CAA Annual Conference of the Art Historians

Mariana Levytska

The review is dedicated to covering the program and topics of the Annual scientific conference of the College Art Association (CAA), which took place in New York in February 2023. This conference is one of the most important scientific events in the fields of academic art history, history and theory of design, visual culture studies, museology, and curatorial practices. The program of the 2023 conference demonstrated that art historians strive to expand methodological approaches and build research in intermedial and transcultural perspectives, while artists and designers aim to meet the current challenges of the epoch and the needs of society.

Keywords: *art history and theory, visual culture, art in practices of resistance.*

Із 15 по 18 лютого 2023 р. в Нью Йорку відбулася 111 щорічна міжнародна наукова конференція дослідників історії мистецтва (111th CAA Annual Conference). Це одна із найбільших і глобальних подій у професійному полі, яка понад століття збирає істориків мистецтва, дослідників візуальної культури, митців, дизайнерів, кураторів. Цьогорічна програма конференції САА пропонувала до розгляду як case studies так і теоретичні питання історії мистецтва, нових підходів до педагогіки, фокусуючись на проблемах соціальної справедливості, екологічної відповідальності, рівності та різноманітності, інклюзивності в сучасному світі тощо.

Зокрема, робота конференції САА була зосереджена на таких напрямках:

- дослідження у сфері історії мистецтва, дизайну та студій візуальної культури (в усіх можливих методологічних перспективах і теоретичних підходах);
- обговорення актуальних проблем викладання дисципліни історії мистецтва;
- міждисциплінарні та інтермедіальні студії;
- феміністичні студії (під патронатом комітету «Жінка в мистецтві» («Woman in Art»));
- програма Міжнародного комітету, присвячена мистецьким відповідям на актуальні світові загрози.

Протягом 4 днів конференції відбулося понад 100 тематичних панелей (по 4 доповіді із подальшою дискусією на кожній), ряд зустрічей професійних товариств та об'єднань, майстер-класів із підготовки публікацій, книжкова ярмарка тощо.

Важливо, що цього року Україна мала кілька представників у різних секціях та програмах конференції САА, головна проблематика яких була сфокусована на темі війни та подолання постколоніальних комплексів та упереджень – і в самій Україні, і у ставленні до України та її культури у світі. Зокрема, цьогорічний склад САА-Getty International Program мав українських представників: Наталію Мусієнко (наукова співробітниця Інституту сучасного мистецтва НАНУ, Київ) модераторку сесії «Створення і охорона на світовій арені» («Creating and Preserving on a Global Stage») та

Жанну Комар (наукова співробітниця Інституту досліджень європейської спадщини, Краків) доповідачку в цій же секції (повідь «Деколонізація імперського знання: польсько-український досвід» («*Decolonization of Imperial Knowledge: Polish-Ukrainian Experience*»). Також у програму сесії «Естетика опору в епоху імперій: минуле і сучасність» («*Resistance Aesthetics in the Age of Empire: Past and Present*») була включена доповідь Мар'яни Левицької (старшої наукової співробітниці Інституту етнології НАНУ) на тему «Образотворчий індекс деколонізації: українська графіка через призму минулого» («*Pictorial Index of Decolonization: Ukrainian Graphic Art through the Lens of the Past*»), присвячена відгуку митців і суспільства на поточні події війни в Україні.

Реакція художників на збройні конфлікти та дискусія щодо естетики опору обговорювалася на сесії «Естетика спротиву: відгук митців на домашні збройні конфлікти» («*The Aesthetics of Resistance: Artists Respond to Armed Conflict at Home*»), серед учасників якої були українські митці:

- Митець Слінько (Artist Slin'ko) із презентацією на тему «Усе повинно минути» («*Everything Must Go*» зосередженій на ідеї приналежності як форми опору в культурному, мовному, територіальному та політичному контекстах в Україні;

- Дана Кавеліна із презентацією «Відео як засіб відображення війни на Донбасі» («*Video as Means of Reflecting War in Donbas*»).

Тематично-близькою для українських істориків мистецтва була тематика сесії «Що таке східноєвропейське мистецтво?» («*What is Eastern European Art?*»), присвячена концептуалізації визначення «центральноєвропейське мистецтво», виявленню його меж та особливостей.

Загалом, широкий спектр тем та розмаїття методологій у доповідях, представлених на конференції САА може становити значний інтерес для українських істориків мистецтва, дослідників дизайну та студій візуальної культури. Зокрема, варто відзначити такі сесії, як «Матеріальність та візуальна культура», «Збереження та нищення культурної спадщини», «Переосмислення праці «*The Commitment*» (Т. Адорно): мистецтво і політика сьогодні», «Транснаціональне мистецтво і політика: пейзаж переселення»; «Історія мистецтва і соціальна справедливість у дії»; «Глобальні практики дизайну і їхній соціо-політичний вплив»; «Переосмислення музейництва у епоху культурної кризи», «Мистецтво як соціальна практика: технології для змін»; «Тіла і кордони: конфіскація, міграція та глобальне мистецтво» тощо.

Дослідники мистецтва Середньовіччя та ранньомодерного періоду пропонували нові, несподівані ракурси інтерпретації відомих творів чи мистецьких явищ (сесії «Мистецтво періодики» («*The Art of the Periodical*»), «Творення зеленого світу: 1500-1700» («*Making the Green World*»), «Акcesуари у Середньовічному та в ранньо-модерному світі» («*Accessorizing the Medieval and Early Modern World*»), «Рисунок як творча практика: відкриття та інновації у Британії XVIII ст.» («*Drawing as an Art: Invention and Innovation in the 18th c. Britain*»), «"Із мого вікна": дослідження між текстом та образом» («*From my Window: Explorations in Text and Image*»), «Обмеження і безмежність у ранньо-модерній скульптурі» («*Limits and Limitlessness in Early Modern Sculpture*»), «Природа створила тіло: метафоричні діалоги між словом і образом у XVI ст.» («*Nature Bodied Forth: Metaphoric Dialogues between Word and Image in the 16th century*»), «Творення сакрального простору» («*Creating Sacred Space*»), «Сучасні інтерпретації давнього мистецтва Середземноморського регіону» («*Modern Interpretations of the Ancient art Mediterranean Art*»), «Мистецтво та естетична відданість в Італії пізнього Середньовіччя та раннього Відродження» («*Art and Aesthetic Devotion in Late Medieval and Early Renaissance Italy*») та ін. Варто виокремити

насичений теоретичний колоквиум “*Visual Culture at 25*” під головуванням одного із теоретиків напрямку студій візуальної культури (Visual Culture Studies) Ніколаса Мірзоеффа.

Також у рамках конференції було відзначено видатний науковий і творчий внесок найвпливовіших дослідників – істориків мистецтва: відзнаку за дослідження з феміністичної історії мистецтва отримала Грізельда Поллок, за нові методологічні перспективи для вивчення голландського мистецтва було нагороджено Світлану Альперс, за особистий внесок у сучасне світове мистецтво відзначено Барбару Крюгер. Окремі нагороди за блискучі наукові дослідження, нові публікації, кураторську та реставраційну практику отримали цілий ряд учасників САА. Загалом, щорічна конференція істориків мистецтва під егідою College Art Association (CAA) із її широким спектром заходів та потужною медійною і грантовою підтримкою може бути дуже важливою платформою для розвитку дисципліни історії мистецтва в Україні.

Про 111 щорічну міжнародну конференцію дослідників історії мистецтва

Огляд присвячено висвітленню програми та тематики щорічної наукової конференції Асоціації мистецьких коледжів (САА – College Art Association). Конференція є однією із найважливіших наукових подій у сфері академічної історії мистецтва, історії та теорії дизайну, візуальних студій, музейництва та кураторських практик. Програма конференції 2023 продемонструвала, що історики мистецтва, прагнуть розширювати методологічні підходи, будувати дослідження у інтермедіальній та транскультурній перспективах, а митці та дизайнери націлені відповідати актуальним викликам часу та потребам суспільства.

Ключові слова: історія і теорія мистецтва, візуальні студії, мистецтво у практиках спротиву.

Mariana Levytska, Dr. of Science (History), The Ethnology Institute UNAS (Lviv, Ukraine).

Мар'яна Левицька, доктор історичних наук, кандидат мистецтвознавства, Інститут народознавства НАНУ (Львів, Україна).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0977-4470>.

Received: 01-05-2023

Advance Access Published: May, 2023